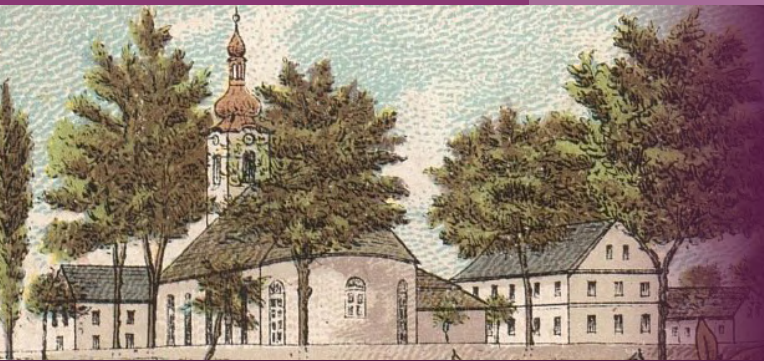

BLUDOVICKÝ INFORMÁTOR

Čtvrtletník bludovického sboru Slezské církve evangelické a. v. • duben - červen 2021 • cena 20 Kč

Ohlédnutí za Velikonocemi – karikatury Boha

Lidé mají určitou představu o Bohu. Je však tato představa pravdivá? Odhalme společně tyto představy i s jejich symboly.

BŮH OBCHODNÍK – MINCE

Každá mince má dvě strany. Lidé si myslí, že si mohou Boží přízeň zasloužit. Pomodlím se nebo se budu dobře chovat a Bůh mi za to snese modré z nebe. Bůh s námi však neobchoduje, záleží především na jeho dobrém plánu.

BŮH FLEGMATIK – OVLADAČ

Mnozí lidé mají představu, že Bůh sedí jen tak někde na obláčku. Přitom používá nebeský ovladač, kouká na lidi nebeskou televizí a nezajímá se o ně. Ovšem to není pravda, protože Bůh se zajímá o každého z nás.

BŮH KRUŽAS – VAŘECHA

Na Boha se můžeme zlobit, protože se všude okolo dějí zlé věci. V dětství jsme dostávali na zadek vařechou, když jsme provedli něco špatně. Každé lidské zlo s sebou nese důsledky, ale Bůh není tvůrcem špatných věcí.

BŮH POLICISTA – TREŠTNÍ ZÁKONÍK

S trestním zákoníkem souvisí představa Boha policisty. Trestní zákoník se nabízí k tomu, když si myslíme, že Bůh každého přísně trestá. Na tomto světě se dějí těžké věci, proto si musíme navzájem pomáhat, ale Bůh je v tom s námi.

BŮH CESTOVATEL – PRAVÍTKO

Lidé mají představu, že je nám Bůh vzdálený, proto mám tady pravítko jako měřítko vzdálenosti. Bůh chce být blízko každému z nás. Záleží mu na každém člověku.

BŮH NECITA – SRDCE

Možná bychom namítli, že s tím souvisí představa o Bohu, který nevnímá pocity. Bůh Otec, Syn i Duch svatý jsou osoby, které mají vlastnosti, jak ukazuje Bible. Bohu záleží na emocích a pocitech, proto se nabízí symbol srdce. Příkladem nám může být biblická kniha Žalmy, ve které král David sdílí s Bohem své vnitřní prožitky.

BŮH ŠACHISTA – ŠACHOVÁ FIGURKA

Šachová figurka symbolizuje představu, že Bůh s námi hraje nebeské šachy a nic nemůžeme změnit. Je to však zcela obráceně. Bůh nám dal život, abychom v něm hráli tu nejdůležitější roli. Máme k tomu opravdová herní pravidla zapsaná v Bibli.

BŮH KAMENÍK – KLADIVO

Jiní lidé si zase myslí, že Bůh má v ruce kladivo, aby s ním zatloukl všechny svobodné lidské kroky. Je to spíše naopak, Bůh je vynalézavý architekt. Vytvořil svět kreativně, pestrobarevně a jedinečným způsobem. Naši svobodu bychom měli bychom vnímat v této perspektivě.

BŮH SÁZKAŘ – BANKOVKA

Bankovka symbolizuje představu, že Bůh má rád sázky. Bůh však nepraktikuje náhodu, má vše velmi dobře promyšlené.

BŮH OLYMPIONIK – MEDAILE

Je mylná představa, že Bůh vyhlašuje olympiádu v tom, kdo lépe splní jeho příkazy nebo kdo má „lepší víru“. Bohu samozřejmě záleží na tom, zda plníme jeho přání. Respektuje, že ho každý poznáváme jedinečným způsobem skrze osobní víru.

BŮH SAMOTÁŘ – FIGURKA Z „ČLOVĚČE, NEZLOB SE“

Bůh není figurka stojící ve hře na jednom místě. Kde se můžete setkat s Bohem? Boží vynalézavost vidíme v jeho stvořitelském díle, ale můžeme se s ním potkat kdekoli během putování na zemi, když opravdu budeme chtít.

BŮH ELEGÁN – KLOBOUK

Bůh tady není jenom pro bezchybné lidi. Hodně lidí si myslí, že musí mít nejprve perfektní klobouk na hlavě a až pak přijít za Bohem. Bohu záleží na každém člověku, ať udělal cokoli špatného. Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.

BŮH ŘIDIČ – ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ

Hodně křesťanů si myslí, že když znají Boha, nemusí už nic dělat, protože všechno za ně zařídí a odřídí. Modlí se a pracuj, tak zní Boží výzva. Bůh nám dal svobodu, se kterou přichází i zodpovědnost.

BŮH HISTORIK – HISTORICKÁ KNIHA

Bůh nemá nějakou starou historickou knihu, ve které by počítal všechny naše špatnosti. Odpouští nám všechno zlé. Ať se stane cokoli, bude nám odpuštěno, pokud to myslíme upřímně.

BŮH KLÍČNÍK – KLÍČE

Boží dveře nejsou nikdy zamčené. Ježíš nám dává klíče do nebeského království. Když na ně budeme tlouci, vždycky nám otevře.

BŮH NUĐAŘ – SLUCHÁTKA

Sluchátka symbolizují představu lidí, kteří si myslí, že Bůh nemá rád hudbu, tanec a nemá smysl pro humor. To je velký omyl. Příkladem nám může být král David, který tančil Bohu pro radost, Ježíš jako organizátor svatební hostiny, na které proměnil vodu ve víno nebo samotný fakt, že Bůh stvořil smysl pro humor.

BŮH ČÍŠNÍK – VIDLIČKA

Bůh není jen číšníkem, který nabízí dobré lahůdky. Je tím nejlepším šéfkuchařem pro duchovní pokrm na celý život. Boha můžeme objevovat každý den a vychutnávat si krásu života společně s ním.

– Dominik Volný

Jarní brigády v okolí kostela

Koncem března proběhly v okolí kostela dvě výrazné brigády: úklid šterku po zimě na nádvoří kostela a v přilehlé uličce, který si vzal na starost sborovník Roman Kubiczek a jeho děti Adam, Kateřina a Justýna. Kolik se toho sesbíralo, můžete posoudit ještě dnes, neboť žlutá plastová nádoba dosud nebyla odvezena a je až po okraj plná šterku.

Druhá brigáda se týkala ořezu dřevin na nádvoří kostela, který provedl presbyter Artur Grudzinski se svým pracovním týmem: synem Zygmuntem a čtyřmi dorostenci Frederikem, Danielem, Jarkem a Matyášem. Na jarní brigády navázal druhý ořez křovin, konkrétně lísek na zahradě u kostela, který provedli kurátor Luboš Rajdus a Roman Kubiczek.

K poslední neméně důležité činnosti patřila oprava kostelních hodin, které po několik týdnů neodbíjely čtvrt hodiny. Tuto mistrnou práci vykonal sborovník ze Šumbarku Pavel Rajdus, který se k opravě takto vyjádřil:

„Před časem mě Halina Hekerová upozornila, že kostelní hodiny neodbíjejí čtvrt hodiny. Zjistil jsem, že se někde uvolnilo táhlo a že problém bude někde nahoře. Vystoupal jsem tedy do věže, kde končí táhla z hodin, jež tahají za kladívka, která pak klepou na dva zvonky, viditelné i zvenčí. Na jednom kladívku byl prodřen otvor v již dosti rezavé páce, kde táhlo končí. Bylo potřeba demontovat zvonek a pak kladívko. Vzal jsem si je s sebou a vyměnil celou páku za novou. Čep i nosný šroub, značně zeslabeny korozí, byly vyměněny za nové. Po této opravě jsem kladívko vynesl nahoru a spolu se zvonkem smontoval, napojil a nastavil táhlo. Šroubem je kladívko přes nosný trám sešroubováno se zvonkem. Jsem rád, že jsou hodiny zase v pořádku a oznamují běh času z našeho krásného chrámu do celého kraje.“

Nutno dodat, že i mnozí sousedé v okolí zaznamenali, že bludovické zvony opět bijí v souladu s tradičním odbíjením. Všem zmíněným sborovníkům děkujeme za jejich ochotu a čas, který posvětili práci pro sbor.

– Pavlína Volná

Bludovičtí varhaníci

„Při hře na varhany člověk používá celé tělo. Kromě rejstříků pro ruce jsou dole i pedály pro nohy. Varhaník proto musí zkoordinovat všechny končetiny. Navíc se ale na ně ani nemůže moc dívat, protože musí sledovat noty. Tohle je asi na hře ze všeho nejtěžší. Je zapotřebí tvrdě trénovat.“

Bludovický sbor v současné době disponuje čtyřmi varhaníky, z nichž se mezi nejzkušenější a nejdéle hrající varhaníky řadí Adéla Hlubinová (12 let); již 7 let vypomáhá bludovickému sboru Eva Koloničná z husitského sboru Ostravy Zábřehu; od roku 2020 hraje v kostele studentka Janáčkovy konzervatoře Barbora Pastrňáková a „nejmladším“ z varhanického týmu je Frederik Volný, který má za sebou první tři bohoslužebné obřady.

Mezi mým absolventským varhanním koncertem na Lidové konzervatoři v Ostravě a mou první hrou na bohoslužbě v Havířově Bludovicích uplynulo více než 20 let. Po celou tu dobu jsem neměla možnost na tento hudební nástroj hrát. Varhanní

noty byly ukryty úplně vespod pod klavírními a trpělivě čekaly v mém notovém archivu, až přijde jejich čas. Jsou plné značek. Nejvíce je jich ve třetím řádku, ze kterého se hraje nohama. Stříška znamená hra špičkou, oblouček hra patou, záznam pod notou je pro levou nohu, nad notou pro pravou nohu. Jak jednoduché se zdají varhaníkům klavírní noty, které mají o celý jeden řádek méně. Pozvání pastora Vladislava Volného ke hře v kostele tedy bylo pro někoho, kdo byl tak vzdálen varhanám jako já před 12 lety, překvapivé a nečekané. V kontextu nedostatku varhaníků to vypadalo, že po odchodu varhanice Uršuly Volné do Stonavy bude záchranou kdokoli, kdo zvládne a bude ochoten hrát aspoň rukama. Toto pozvání pro mě znamenalo zásadní obrat v mém dosavadním životě. Brzy jsem došla k rozhodnutí, že je to jediná správná cesta. Na otázku, zda bych mohla doprovázet bohoslužby, existovala v mém nitru pouze jedna odpověď, a to i přesto, že v tu chvíli se přede mnou otevírala zcela neznámá budoucnost. Zpětně si říkám, že si mě možná zavolaly samotné varhany. Podezřívám je, že mi dokázaly přidat do mého života hodiny a hodiny času navíc k mé vlastní práci, a to nejen na interpretaci hudebních děl, ale i na činnost v nadačním fondu, díky němuž se jim podařilo vrátit krásný a plný zvuk.

– Adéla Hlubinová

Když mi bylo 13 let, vyhlédl si mě na jednom klavírním koncertě učitel varhan, jestli bych to nechtěla u něj zkusit. Souhlasila jsem a už za měsíc jsem hrála na křtu nových varhan ve Vsetíně. Bavilo mě to, a hlavně mě pohltila atmosféra kostela, když jsem chodila cvičit. Nikde nikdo, jen varhanní hudba a já. V 17 letech jsem dostala dvě nabídky hrát jako varhaník v husitském nebo katolickém kostele v Ostravě-Zábřehu. Nebudu lhát, katolíci nabízeli plat Kč 12 za mši, husité Kč 60. Tak jsem šla hrát k husitům: –). A tam hraji dodnes. V Bludovicích jsem se ocitla také náhodou, jednou mě slyšel pastor Volný, jak zkouším s klarinetistou, a přišel se zeptat, zda bych uměla zahrát i evangelickou liturgii. Budete se divit, je tomu již 7 let, co zde hraji, a musím říct, že si to moc užívám. Kostel je nádherný, varhany mají parádní zvuk a lidé jsou moc milí. Hudbu jsem vystudovala i na vysoké škole (obor klavír). Kromě toho také učitelství: obor matematika – tělesná výchova. Učím na gymnáziu a už 20 let mě to baví. Mám spoustu koníčků, zejména sport: hrála jsem extraligu florbalu, jsem instruktorka lyžování a snowboardingu, ráda chodím po horách a taky se věnuji lezení. Baví mě všechny míčové sporty. Co se týče hudby, poslouchám nejen vážnou hudbu, ale i rock nebo folk. Baví mě hrát na různé nástroje, kromě varhan a klavíru ještě na akordeon, kytaru, flétnu a klarinet. Prostě na vše, co se mi dostane do ruky. Největším koníčkem jsou však mé dvě děti, které vše, čemu se věnuji, podnikají se mnou.

– Eva Koloničná

Hudbě se věnuji aktivně od malička až do dnešních dnů. K varhanám mě přivedl jejich krásný zvuk, který se linul z velkého sálu ZUŠ Frýdek-Místek, jenž jsem míjela při cestě na hodiny zpěvu a klavíru. Ve studiu varhan pokračuji, jsem studentkou 5. ročníku Janáčkovy konzervatoře v Ostravě, kde budu již příští rok absolvovat. Už to bude rok, co hraji v bludovickém sboru, a jsem za tuto příležitost nesmírně vděčná. Kromě varhan se také věnuji hře na cembalo, klavír, příčnou flétnu, ráda vyšívám, zpívám, nejraději trávím volný čas se svou rodinou a miluji pohádky.

– Barbora Pastrňáková

K doprovázení na bohoslužbách mě oslovila letos na jaře paní farářka, protože současná varhanice změnila zaměstnání, a tak se hraní nemůže dále věnovat na sto procent. Jelikož jsem při základní škole navštěvoval základní uměleckou školu (hra na klavír 9 let, hra na varhany 4 roky), připadalo mi to jako skvělá příležitost oprášit své noty a usednout opět za královský nástroj. Studuji mikrobiologii na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Předměty jsou zaměřené hodně na práci v laboratoři, což je nesmírně zajímavé. Studium v cizím městě mi ale trochu komplikuje přípravu na bohoslužby, neboť se domů vracím maximálně na víkendy, a tak přípravě mohu věnovat pouze dva dny (respektive 2 večery, protože chodívám trénovat vždy po večeri). Proto také vždycky uháním paní farářku dva měsíce dopředu, aby mi vypsala rozpis písní. Pokud se nemusím dívat do počítače, zkumavek nebo not, rád trávím čas v posilovně nebo na hřišti.

– Frederik Volný

Konfirmacja 2021 – inna niż zawsze

Pomimo tych wszystkich trudności w niedzielę 9. 5. 2021 w naszym błędowskim kościele trzech konfirmandów przystąpiło do egzaminów. Bardzo staranie i pomyślowo przygotowana ceremonia egzaminacyjna składała się z 2 części. W pierwszej części każdy konfirmand zaprezentował przygotowaną prezentację na zadany

W drugiej części, tak jak zwykle, każdy z konfirmandów otrzymał pytanie z Pisma Świętego, na które musiał prawidłowo odpowiedzieć. Wszyscy kandydaci doskonale sobie poradzili z odpowiedziami. Ta unowocześniona forma egzaminów bardzo się wszystkim zgromadzonym spodobała. Konfirmandzi spokojnie i bezstre-

Tegoroczne nauki konfirmacyjne w naszym kościele przebiegały w trudnym czasie pandemii, niemniej udało się zorganizować cotygodniowe spotkania przygotowujące młodzież do tego ważnego przeżycia duchowego. Nauki odbywały się w okresie od października 2020 do maja 2021. Pani Pastor Renata Firlowa dostosowała tryb spotkań do obowiązujących obostrzeń i tak spotkania odbywały się w parafii, kościele lub też zdalnie poprzez monitor komputera.

przez Panią Pastor temat. Tobias Klimsza bardzo interesująco opowiedział o Trójjedynym Bogu, Andrzej Kołorz o narodzinach i życiu Jezusa Chrystusa, zaś Adam Kołorz o śmierci Syna Bożego.

sowo mogli zademonstrować czego nauczyli się podczas nauk, a obecni na egzaminie mogli sobie przypomnieć zagadnień z Pisma Świętego.

W niedzielny poranek 30. 5. 2021 zebraliśmy się w pokaznym gronie w naszym Przybytku Pańskim na Uroczystości Konfirmacji. Uroczystości zaszczylicili swoją obecnością Kapelan Wojskowy Bolesław Firla i były pastor kościoła w Błędowicach Władysław Volný. Uroczysty akt ceremonii dostojnie przeprowadziła Pani Pastor Renata Firla wraz z asystą Wikariusza pana Ondrzeja Stroki. Pismo Święte czytali tegoroczni konfirmandzi. Słowo do zgromadzonych wygłosił przedstawiciel prezbiterium kościoła, Kurator Pan Luboś Rajdus. Przed obliczem zgromadzonych odbyło się także pożegnanie poprzedniego zarządu młodzieży

no odśpiewaniem hymnu Kościoła Grodem mocnym jest Bóg wieczny. Składamy serdeczne podziękowania dla Pani Pastor Renaty Firlowej za przygotowanie kandydatów do egzaminu oraz uroczystej konfirmacji – dzięki jej staraniom uroczystość była piękna i wzbogacona o nowe i ciekawe elementy. Bóg zapłać Pani Pastor.

– Danuta Smilowska

Dawida Siudy i Dominika Volnego oraz powitanie nowego zarządu, w którego skład wchodzi: Joanna Grudzińska, Ema Klimszová, Adrian Siuda, Matyáš Volný i Adam Kubiczek. Uroczystą Konfirmację upiększył program kulturalny – mogliśmy wysłuchać pięknych pieśni i utworów w wykonaniu zespołu Laudate a konfirmand Andrzej Kołorz zagrał dwie melodie na skrzypcach. Po uroczystym akcie konfirmacji połączonym z konfirmacją indywidualną odbyła się Spowiedź i Wieczerza Pańska oraz wspólna modlitwa. Uroczystość zakończy-

Svatodušní svátky

Nedělní ráno 23. května bylo pro bludovické občany trochu nezvyklé, o 6. hodině ranní se totiž z věže kostela neozvalo běžné odbíjení zvonů, ale pořádné vyzvánění všech tří zvonů. Toto velkolepé zvonění bylo však opodstatněné, protože svatodušní svátky jsou třetím největším svátkem v církevním kalendáři, na který se ovšem neklade takový důraz jako na Vánoce a Velikonoce.

A proto je na místě, abychom na tyto „opomíjené svátky“ nezapomínali. Možná si vzpomenete, že vloni proběhla pouze dopolední bohoslužba s přísnými epidemickými opatřeními.

Již podruhé jsme tedy v našem sboru přišli o výjimečnou událost, a to společné smažení vaječiny s našimi sborovníky, kteří však byli pozváni na jinou slavnost – instalaci pastora Vladislava Volného – ho, který v Bludovicích působil jako pastor od roku 2000 do roku 2020, tedy přesně 20 let. V ostravském sboru byl instalován na pastora na dobu 5 let.

ho, který v Bludovicích působil jako pastor od roku 2000 do roku 2020, tedy přesně 20 let. V ostravském sboru byl instalován na pastora na dobu 5 let.

Pastor Vladislav Volný velmi děkuje všem bludovickým sborovníkům, kteří se této akci zúčastnili, a rovněž děkuje pěveckému sboru Laudate, který na slavnosti vystoupil společně se zpěvačkami z Ostravy.

Na stranách nabízíme foto z instalace pastora, ale také z individuálního smažení vaječiny na našich zahradách.

– Pavlína Volná

Kázání pronesené farářkou Renátou Firlovou u příležitosti konfirmace

„Je tu Mistr a volá tě.“ (J 11,28b)

Slavnost konfirmace je přiznáním se ke svému křtu, k tomu, že patříme do Boží rodiny. Je to pozvání k následování Ježíše, který je zde přítomný svým duchem a volá nás. Toto Boží volání, které zaznívá především Vám, milí konfirmandé, se může uskutečnit v různých rovinách. Když se v myšlenkách vracíme ke své vlastní konfirmaci, mnohé věci si z té doby pamatuje, např. počet konfirmandů nebo kdo nás vyučoval.

Letos slavnost konfirmace absolvují tři konfirmandé a číslovka tři se lehce pamatujeme. Proto si s touto číslicí spojíme čtyři biblické příběhy, které souvisí s Ježíšovým voláním.

1. První trojka je spjata s pojmenováním dnešní neděle, ta nese název *neděle svaté Trojice*. Všemohoucí Bůh se nám dává poznat jako Bůh Otec, který nás vede, stará se o nás, ví o nás; jako Bůh Syn – který dal sám sebe, aby nás zachránil, otevřel nám nebe, odpustil naše poklesky, pády a hříchy; a jako Bůh Duch svatý, který nám otevírá duchovní zrak, naše srdce, který nás zastavuje, ale zmocňuje ve víře. Tři je symbolem svaté Trojice, jediný Bůh ve třech osobách. *Přeji Vám, milí konfirmandé, abyste ve svém životě poznávali Boha jako Otce, jako svého Záchrance a jako toho, který vás proměňuje k Božímu obrazu. To je výzva na celý život.*

2. Druhou trojku můžeme propojit s Ježíšovými učedníky. Ježíš měl 12 učedníků, ale jen 3 z nich se dostali do úzkého výběru. V jistých situacích si Ježíš přizval pouze tři z dvanácti: bratry Jakuba a Jana a pak ještě Petra. Tyto učedníky vzal s sebou na horu proměnění, před jejich zraky bylo potvrzeno to, že Ježíš je Božím synem, opětovně z nebe zazněl Boží hlas, který potvrzoval Ježíšovo Božství. Jindy je vzal do domu muže jménem Jairus, jemuž zemřela dcera. Ježíš Jairovu dceru vzkřísil z mrtvých a tito tři učedníky se stali svědky jejího vzkříšení. Učedníci byli rovněž s Ježíšem na Olivové hoře, kde jim Ježíš hovořil o znameních konce světa. Tito učedníky byli rovněž s Ježíšem v Getsemanské zahradě, kde se s nimi modlil. Těmto učedníkům byla dána zvláštní milost: viděli mnohé, co jiní neviděli, byli tam, kde jiní nebyli, slyšeli to, co jiní neslyšeli. Tyto situace se mi s Vámi, milí konfirmandé, propojily. I vy jste byli obdarováni zvláštní Boží milostí. V roce, ve kterém jste byli pokřtěni, bylo pokřtěno mnoho jiných dětí, ale jen vy tři – obrazně řečeno – jste šli ještě dál, dostalo se vám zvláštní Boží milosti. Tři Ježíšovi učedníci zůstali i přes různé zápasy věrní Bohu. *Přeji Vám, abyste nepromarnili Boží milost, které se Vám dostává.*

3. Třetí trojka v Bibli souvisí s pokušením Ježíše na poušti. Satan přichází k Ježíši a má tři způsoby, jak jej odvést od Boha. Pokušení je něco, s čím se každý den setkáváme. Satan má mnoho způsobů, jak nás odvést od Ježíše. Dennodenně jsme vystavováni různým zkouškám, abychom přestali Boha milovat a následovat jej. Ježíš je naším vzorem – on může být zdrojem a silou, jak v různých pokušeních zvítězit a zůstat Bohu věrný. *Ať je Kristus zdrojem síly ve všech Vašich životních pokušeních a zkouškách!*

4. Poslední trojkou mohou být tři dary, které Ježíš dostal od mudrců u příležitosti svého narození. Mudrci museli podniknout dlouhou cestu, aby mohli předat Králi své dary. Každý z vás, milí konfirmandé, jste jedineční. Dostali jste různá obdarování. *Ať tím, co dostáváte od Pána Boha, jej můžete také oslavovat, složit k jeho nohám, protože jemu patří chvála i čest.*

Trojka – trojjediný Bůh – poznávejte a objevujte Boha v různých rovinách stále víc.

Trojka – výběr tří učedníků, kterým se dostala zvláštní milost – ať Vás Boží milost vede do Boží blízkosti, do shromáždění věřících.

Trojka – tři různá pokušení se záměrem Boha opustit. Ať vám Pán Bůh dá sílu vítězit nad pokušením a jít cestou ke Kristu.

Trojka – tři dary položené Kristu. Ať je celý Váš život s Vašimi obdarováními oslavou našeho Boha. Amen.

Pár slov na závěr od manželů Strokových

V posledních týdnech to vypadalo, jako by se celý svět spiknul proti dokončení mého studia. Ale s dostatkem kávy a posledními zbytky odhodlání jsem si 18. května oblékl svůj oblek, sedl si do obýváku k jídelnímu stolu a úspěšně dokončil magisterské studium na Univerzitě Mateja Bela v Banské Bystrici. Vystudoval jsem obor

evangelikální teologie a v diplomové práci jsem se zabýval rétorickou a teologickou jednotou knihy Exodus. Existuje totiž určitý proud v teologii, kde se biblické knihy dělí na více částí podle mnoha různých měřítek. Kniha Exodus se povětšinou dělí na 2 části, ve kterých můžeme vidět 4 literární prameny. Hlavním argumentem mé práce bylo prezentování odlišného přístupu ke knize Exodus, který knihu nedělí mezi více různých autorů, ale který se na knihu Exodus dívá jako na jeden celek, který by se měl i takto číst. Celá kniha se totiž točí kolem jednoho leitmotivů řídící celý děj. A tímto ústředním motivem je *smlouva*, kterou Hospodin uzavřel s izraelskými praotci a ke které vede a pro kterou i z Egypta osvobozuje celý židovský národ.

Ve sboru v Bludovicích budeme společně s Kim sloužit do konce června. V létě jsme

si naplánovali dovolenou na chatu bez internetového připojení, chceme v sobě probudit dobrodružného ducha. Od července budu pokračovat ve vikářské praxi ve sboru v Komorní Lhotce a vyučovat angličtinu on-line v Třinci. Je to pro nás s Kim velmi zvláštní období, protože po 18 letech již nejsme studenti (ale na jak dlouho?). Nevíme, co nás všechno čeká, ale to ani vědět nemusíme. Život je obrovským Božím darem a jen Pán Bůh nás povede. Nádherným příkladem je i náš čas v bludovickém sboru. Kdo by si před dvěma lety pomyslel, jak úžasné věci zažijeme, jaká přátelství vybudujeme a jaká požehnání obdržíme? Já jsem určitě nic takového neočekával a jsem Pánu nesmírně vděčný za tuto skvělou příležitost, že jsme s Kim mohli být součástí tak úžasného sboru. Jsme velmi smutní, že od července se nebudeme s mnohými z Vás pravidelně setkávat. Ale kdo ví, co má Bůh pro nás připraveno? Jedno víme s Kim jistě, pokud to bude záležet na nás, určitě se do Bludovic budeme rádi vracet.

- vikář Ondřej Stroka

Konečně „prázdniny“. Odpočívám a trávím čas s Ondrou a kočkami, můžu si číst, co chci, můžu dělat cokoli. Jsem vděčná za tento oddechový čas. Vystudovala jsem obecnou angličtinou, ale moje zaměření je stále v rámci literatury. Napsala jsem různé eseje, seminární práce, projekty. Nejdelší výzkum se týkal dvou oborů. Zprv: *americký a francouzský realismus*. Výuka začala v říjnu a během osmi týdnů jsme museli přečíst deset „obřích“ románů od Balzaca, Zoly, Flauberta, Jamese, Stowa! Tyto romány jsem nejen četla, ale užívala si jejich hloubku. Názvy mých závěrečných esejí zněly: 1. „*Dejte si pozor na tiché: význam titulu románu Père Goriot od Honoré de Balzac*“ (anglicky „Beware the Quiet Ones: The Significance of the Title of Honoré de Balzac's Père Goriot“) a 2. „*Naturalistické snímky představující vztah mezi lidskými bytostmi a jejich prostředím v románu Germinal od Émile Zoly*“ (anglicky „Natural Imagery Representative of the Relationship Between Human Beings and Their Environment in Émile Zola's Germinal“).

Druhý delší výzkum se týkal *translingválního přístupu k psaní* (anglicky Translingual Approach to Writing), což vysvětluje problémy výuky „standardní“ angličtiny (není žádný standard, protože standard v Texasu je úplně jiný než v New Yorku!) a jak můžeme být ve třídě inkluzivnější. Ulevilo se mi a jsem nesmírně šťastná, že jsem všechno zvládla a zvládla jsem to dobře. Je to můj velký úspěch, protože v zimě roku 2019 jsem procházela velmi těžkým obdobím (magisterské studium započalo na podzim 2019).

V následujícím období budu pracovat na Ostravské univerzitě, pod vedením naší milé Slávky Klimszové. Budu učit studenty bakalářského studia gramatiku a konverzaci. Mým snem bylo učit na univerzitě a můj sen se naplnil. Jsem nesmírně ráda, že jsme mohli působit v Bludovicích. Nikdy jsem nečekala, že by kolem mě mohla být nádherná, milující komunita, což jsem dosud v církvi ještě příliš nezažila. Chraňte tu krásnou rodinnou atmosféru, kterou tady máte, to je podle mě srdce křesťanství. Vždy budete v našich srdcích.

- Kim Stroková

Jiří Sarganek - opomíjená inspirace?

Drazí přátelé, v květnu tohoto roku uplynulo 278 let od úmrtí významného spisovatele, teologa a skladatele Jiřího Sarganka, rodáka z nedaleké Dolní Suché. Jeho duchovní život ovlivnilo už jeho dětství, kdy pocítoval silnou křesťanskou výchovu a zároveň útlak ze strany katolíků. Vystudoval teologii v Německu v první polovině 18. století a byl velmi jazykově nadaný. Po svých studiích nastoupil službu v Těšíně, kde konal pedagogickou činnost. Vyučoval latinu, němčinu, poetiku a také přírodní vědy a rétoriku. Císařským dekretem roku 1730 byla

však jeho činnost přerušena a byl nucen Těšín opustit a uchýlit se do Bavorska, kde se stal rektorem latinské školy. Coby náboženský pedagog se věnoval dílům náboženským a zároveň pedagogickým. V roce 1731 se podílel na vydání velmi oblíbeného, mezi českými protestanty, katechismu s názvem *Pravidélko hennersdorfské*. Další jeho dílo bylo *Krátký výtah učení křesťanského*. Nejslavnější dílo Jiřího Sarganka však byla *Cithara Sanctorum* (1737), což byl nejobsáhlejší český zpěvník v dějinách. Nepleťme si toto dílo se stejnojmenným dílem Jiřího Třanovského. Pro místo svého vydání je také nazýváno *Lipským kancionálem*. Kromě křesťanských písní a kancionálů sepsal také díla vědecko - teologická. Kupříkladu používal matematiku k určování lidských hříchů a vin. Pomocí přírodních poznatků podával důkaz o velikosti Božího díla. Zabýval se taktéž lidským tělem, a to z pohledu lékařského a křesťanského. Většina jeho děl byla sepsána v němčině či latině. Vytvořil také učebnice do škol: ve francouzštině. Kromě skladatelské a pedagogické činnosti se věnoval také charitativní činnosti pro věřící, kteří do Německa utekli před pronásledováním. Posílal literaturu do Těšína a finančně podporoval těšínskou Ježíšovu školu a rovněž podporoval školení nových pedagogů. Jiří Sarganek zemřel velmi mlád - ve věku 43 let - roku 1743 po těžké nemoci v Halle.

V osobnosti Jiřího Sarganka můžeme vidět člověka velmi pilného a nadaného, který je velmi opomíjený nejen v českých dějinách, ale zejména v našem slezském prostředí. Jeho dílo a život nás však může v mnohém inspirovat. Tak jako Jiří Sarganek vynikal v pedagogické, vědecké a duchovní činnosti, tak i my můžeme přispět svým nadáním a talentem, kterým jsme byli od Boha obdařeni. Někdo ovládá jazyk, někdo umí s moderními technologiemi, někdo zase umí něco vyrobit či spravit. Tím vším můžeme sloužit sboru, ale také našim kamarádům, známým i světu. Mnozí z nás si říkáte, že nemáte, čím byste mohli být druhým prospěšní a nápomocní?

Mnohdy je nejvíc pouze stát při našich blízkých v čase, kdy nás potřebují. Být jím na blízku, utěšit je, povzbudit a chovat ke každému lásku. Takovou, jakou chová Bůh k nám.

- Daniel Parchanský

Má motor, mnoho pedálů, vydává silný zvuk, a přitom se nepohne z místa

Varhany jsou nástrojem mnoha pedálů, ale chybí jim jedno velké kouzlo, kterým je pedál klavírní. Tato šikovná část klavíru totiž dokáže prodloužit dozvuk hraných tónů, přestože už prsty opustily klávesy. Jakmile však pustíte klávesu na varhanách, uslyšíte ticho, případně ticho o milisekundu později, jste-li ve velkém prostoru. Varhany proto mnohem více než klavír poutají prsty ke klávesám, což téměř znemožňuje otáčení not a změnu rejstříků během hry. Plynulost hry proto na koncertech varhaníkům zajišťují z každé strany varhanního stolu registrátoři, kteří noty otáčejí a rejstříky v průběhu hraní pohotově přepínají. Na bohoslužbě je ale varhaník za hracím stolem sám. Říká se, že varhany umí hrát jako celý orchestr. Mnoho varhanních píštíal znamená mnoho kombinací tónů, jejich barev, různou hlasitost, výšku nebo hloubku. Zatímco klavír dokáže zahrát tichý vánek nebo zuřivou bouři různou silou úderu prstů, varhanám je jedno, jak silně nebo slabě se do kláves uderí. Mají svou hlavu. Pískají konstantní hlasitostí, dokud někdo nepřepne rejstříky nebo jejich kombinaci. O to napínavější pak je v průběhu hry stihnout takovou změnu provést, protože mnohdy chybí na ovládání všech těch knoflíků třetí ruka. To je také dů-

vod, proč se jednotlivé stránky not slepují do řady vedle sebe. Je to proto, aby se nemusely otáčet. Jednoduše to při hře na varhany bez pomoci někoho dalšího není moc možné. A teď, když víte, jaké drama může za varhanami při hře nastat, si pravděpodobně lépe umíte představit tu směsici trémy, odpovědnosti a očekávání, s níž jsem vstoupila poprvé do chrámu s modrou oblohou posetou desítkami zlatých hvězdiček a s nádherně namalovanou klenbou pomyslně se vypínající nad bílými sloupy varhan.

Po tolika letech, kdy jsem si už hrála jen doma pro radost na klavír, jsem se musela s varhanami zase postupně seznamovat. Vzpomínám si na první preludia, před jejichž hrou jsem měla obrovskou trému, a po jejich zdárném zvládnutí velkou radost, že se mi podařilo je zahrát tak, jak mě to učil prof. Aleš Rybka. Kdo by byl tenkrát jen pomyslel, že se jednou stane garantem při rekonstrukci našich varhan? Mimochodem tréma mě věrně doprovázela ještě dlouhá léta zejména při významnějších bohoslužbách. Naštěstí z lavic nebylo vidět, jak se mi nohy i ruce neovladatelně trásly při slavnostním pochodu farářů, presbyterů a konfirmandů středem kostela,

a jak velký adrenalinový zážitek se odehrával u pedálů této hudební „Formule 1“. Naštěstí nebyly srážky not mezi občasnými překlepy života ani uším nebezpečné, a přestože mají nohy na výběr mezi mnoha možnostmi, kam šlápnout, brzda ani plyn mezi nimi nejsou. Zahráti technicky správně zvolené skladby byla věc pilného cvičení. Doprovázet nedělní bohoslužby ale znamenalo něco docela jiného. Vstoupila jsem do neznámého světa, ve kterém byla každá bohoslužba jiná a pořadí hudebních vstupů tajemné jako Minotaurovo bludiště. Přestože je rámec bohoslužeb podobný, mění se v průběhu roku jak liturgie, tak charakter vhodných skladeb. Kdy zahrát kterou odpověď a kdy ji nehrát vůbec? Kdy už začít hrát předeheru k písni nebo jak poznat, zda nastala vhodná chvíle pro zakončení doprovodu k Večeři Páně? Kterou melodii k písni vybrat, když v chorálníku jsou vyznačeny i tři, které je možné hrát? Jaké rejstříky zvolit a jak je zvládnout uprostřed hraní rychle přepnout, když u varhan není nikdo další, kdo by s tím pomohl?

Tak teď vám prozradím malé tajemství. Abychom eliminovali chyby a vyhnuli se případným nedorozuměním, dohodli jsme se s farářem Volným na pečlivé přípravě každé neděle včetně podrobného programu. Musím přiznat, že tato práce navíc se nám všem mnohonásobně vrátila. Samozřejmě kromě nácviku preludií bylo před každou nedělní bohoslužbou být u varhan už mezi 7:00 až 7:30 h, vyzkoušet a označit si do not rejstříky podle charakteru každé skladby, udělat zvukovou zkoušku mikrofonů, zazpívat všechny písně a projít celý program bod po bodu. Stalo se, že jsme někdy na poslední chvíli odhalili nevhodné pořadí jednotlivých vstupů a domlouvali vhodnější změnu, našli jsme rozdíl v melodii nebo v rytmu písní, odlišnosti v notovém zápisu mezi zpěvníkem a chorálníkem, v různém počtu vyznačených slok nebo jiná dosud nezhmotněná překvapení. Mnohdy jsme zařazovali hudební vsuvky navíc, když bylo potřeba v průběhu bohoslužby zajistit plynulou instalaci plátna nebo připravit kulisy na divadelní vystoupení. Mezi varhanami a oltářem není žádná signalizace, takže jakákoli nečekaná změna nebo nepochopení toho, co se zrovna děje „dole nebo nahoře“ by narušilo hladký průběh bohoslužby. Jedinou pomůckou je malé zrcadlo, které je natočeno tak, aby varhaník viděl aspoň část oltáře. Léta praxe mě naučila i přes pečlivou přípravu nosit s sebou pro jistotu i několik not navíc pro nečekané situace, neboť dar improvizace jsem ve svém hudebním světě dosud neobjevila.

Z vyhledávání not se časem stala vášeň a pohlcovala více a více času. Jakmile jsem vyčerpala své zásoby z mládí, začala jsem hledat vhodné skladby v hudebních knihovnách. Nevěděla jsem předem vůbec, jaké konkrétní noty si chci půjčit. Prostě jsem si namátkou půjčila 10 různých alb a z nich jsem pak doma u klavíru vybrala třeba 4 – 5 vhodných preludií. Pokud jsem se trefila do správných titulů, objevila jsem v nich další díla vhodná pro různé příležitosti, jakými jsou např. confirmace, zakončení školního roku, Památka založení kostela, Vánoce, postní období, Velikonoce ap. Další melodie jsem použila jako doprovody k Večeři Páně nebo ke sbírkám. Náročnější kusy jsem cvičila i několik měsíců.

Teprve později se mi dařilo hledat noty na internetu. Ale čas ušetřený na cestování do knihoven spotřebovaly zase hodiny vyhledávání u monitoru, tisk stovek stran notových zápisů, výběr a třídění při jejich přehrávání. Až nyní, když píšu tyto řádky, si uvědomuji, čím vším nás naši učitelé ovlivňují. Většinou si vybavujeme, kolik znalostí nám předali, ale už méně takové drobnosti, jako je např. způsob slepování stránek pomocí papírových pásek. Zcela nevědomky jsem aplikovala tuto léty osvědčenou metodu prof. Rybky, která zabráňuje znehodnocení not lepicí páskou při jejich dlouhodobém skladování. Papír s papírem ale neudělá nic. Jakmile se mi podařilo koupit domů starší dvoumanuálové varhany s pedálem, nemusela jsem už tak často jezdit cvičit do kostela. Místo zlatých hvězdiček na modrém stropě byly svědky mého hudebního nácviku hvězdy na noční obloze a jen dostatečná vzdálenost mezi domy nebudila sousedy z jejich nočního odpočinku. Na každou neděli preludium, postludium, k tomu hudební doprovody k VP nebo ke sbírkám – to je několik stran not, jejichž hra trvá jen několik minut, ale nácvik mnohonásobně déle. Postupně k tomu všemu přibyl repertoár ke svatbám, křtům a k pohřbům, postní pátky, bohoslužby na Šumbarku a doprovody na biblických hodinách v DS. Dalším oříškem se občas stávalo splnění hudebních přání pozůstalých k pohřbu. Termín takové události si nikdo dopředu neplánuje. Po jeho domluvě se ale začne blížít téměř rychlostí světla a nacvičit úplně novou skladbu stojí nemálo úsilí. V rekordním čase se nám s dnes již zesnulým houslistou Oldřichem Zemánkem, bývalým hráčem filharmonie,

NA CO MYSLÍ VARHANÍK?

podařilo jednou splnit i přání k pohřbu nezvyklé a zařadit do repertoáru Montiho čardáš. Pan Zemánek byl nejen vynikajícím houslistou, ale i nenápadným a vytrvalým sponzorem našich varhan, neboť na jejich opravu věnoval po několik let své honoráře z obřadů, které svou hrou doprovázel.

Varhany v začátcích mého působení v Bludovicích nebyly vůbec spolehlivé. Mnozí ze sborovníků si jistě vzpomenu na to, jak některé tóny přeznívaly a vytrvale zněly kostelem, přestože už prsty dávno opustily klávesu. V takové situaci bylo vhodnější některé klávesy pro jistotu raději přeskočit, než se je snažit v průběhu hry umlčet. Takto děravou hru doplňovaly klávesy, které naopak nevydávaly po jejich zmáčknutí tóny žádné. Obvyklým a zřejmě nejlevnějším řešením při takových potížích bylo odstavení celé řady píšťal, pak druhé, třetí... až jich hrála přibližně jen polovina. Zvukové možnosti se redukovaly na minimum a koncertní nástroj nebyl schopen naplňovat své vznešené poslání. Nutno podotknout, že ani já jsem za varhanami nebyla vždy stoprocentní. Až s několikaletým zpožděním jsem se dověděla, že u jedné z koled, kterou jsem doprovázela na své první Štědrovečerní bohoslužbě, jsem nasadila rychlost kvapíku, takže ji nestíhal zpívat ani farář. Budu ráda, když se přihlásí všichni ti, kteří to tenkrát zvládli, protože já jsem to v tom stresu vůbec nepostřehla. Naopak když jsem doprovázela Laudate od varhan, nepočítala jsem se vzdáleností a dozvukem, snažila jsem se tempem přizpůsobit zpěvačkám a stále jsem zpomalovala. Jen mi při tom nedošlo, že zpomaluji proto, že zvuku chvilku trvá, než ke mně dorazí, takže poslední sloku už naše milé zpěvačky málem neudýchaly. Když byl hostem na bohoslužbě farář David Jurech z Prahy, podařilo se mi nechat ho do-

jít na kazatelnu v naprostém tichu, neboť jsem špatně spočítala sloky písně. Mimochodem pokud farář nezpívá do mikrofonu a varhaník nemá uši netopýra, neslyší v našem kostele slova, která zpívají sborovníci. Doprovázet takových sedm slov z not, ve kterých není text, pak není vůbec jednoduché. A kolik skladeb jsem asi za celou tu dobu při minimálním počtu zástupů odehrála? Počítejte se mnou: z celkového počtu cca 60 bohoslužeb ročně jsem hrála odhadem na padesáti z nich. To je celkem 1100 preludií a postludií za 11 let. A k tomu mnoho dalších interludií a doprovodů. Převážná většina z nich zazněla pouze jednou, výjimečně vícekrát.

Při svém pátrání po nových notách jsem objevila desítky hudebních skladatelů a stovky nádherných hudebních děl. Měla jsem možnost doprovázet profesionální zpěváky a zpěvačky i další interprety na různé hudební nástroje, kteří účinkovali v našem kostele. Vždy to byl nezapomenutelný zážitek a radost. V době rekonstrukce varhan jsme společně zvládli bohoslužby i s ozvučenými klávesami před prázdnou varhanní skříní s demontovanými píšťalami.

To, že dnes máme možnost zaposlouchat se do nádherných a jedinečných tónů všech píšťal v jejich plném zvukovém obsazení, je možná výsledkem úsilí, práce, nadšení a víry. Ale přece jen si tak trochu potají myslím, že si možná ty naše varhany vše naplánovaly samy, když si mě před lety k sobě pozvaly a umožnily mi prožít s nimi jejich návrat zpět na úroveň velkolepého koncertního nástroje.

– Adéla Hlubinová

Z okazji urodzin naszym jubilatom

*Powierz Panu drogę swoją, Zaufaj mu, a On wszystko dobrze uczyni.
(Psalm 37,5)*

przesyłamy najserdeczniejsze życzenia wielu łask Bożych,
niesłabnącej wiary i ufności w miłość Bożą.
Niechaj Pan Bóg umacnia w drodze do świętości i nieustannie wspiera,
otacza swą opieką i prowadzi po drodze życia.
Niechaj codzienne zaufanie Bogu sprawi,
że życie napelnione zostanie pokojem i radością
a niespełnione marzenia staną się rzeczywistością.
Wszystkiego najlepszego!

Renata Firlova

Loučení s presbyterkou a varhanicí

Paní Anna Przeczková je žena milá, usměvavá, upřímná a pohodová. Je obdařena výtvarným nadáním a jako presbyterka na tomto poli působila ve prospěch našeho sboru. Sama vytvářela i vystavovala svá díla a dílka. Zanechala ve farní budově dva keramické anděly, které nám ji budou připomínat. Oslovovala rovněž jiné výrobce šperků, řezbáře, malíře, vystavovatele, kteří obhacovali doprovodné programy ke koncertům na záchranu varhan. Tím se náš sbor dostával do povědomí návštěvníků a získával tak důležité prostředky pro Nadační fond. Ať pracovala jako presbyterka více než dvě volební období a dnes 6. června 2021 končí. Není to ale jediná změna a událost. Slaví také své životní jubileum. Připojujeme se ke všem gratulantům a přejeme jí hodně Božího požehnání, zdraví, štěstí a radosti ze svých nejbližších. Také množství nápadů k vytvoření dalších výtvarných děl.

Paní Adéla Hlubinová nám podrobně popsala svůj život s varhanami a působení ve sboru jako varhanice. K tomu není co dodat. Jen s pokorou uznat, že zanechala v kostele kus srdce. A nezbyvá než jí poděkovat a obdivovat za poctivou práci, zodpovědný přístup, trpělivost a oddanost varhanám i práci v nadačním fondu. Nikdo nemohl vědět, jak dopadnou snahy o pořádání koncertů, kolik umělců se podaří pozvat. Ale vašeň, víra v úspěch a naprosto žádná pochybnost o zduhu ji posouvala dál v nápadech, v dalších možnostech a konečném úspěchu díla – rekonstrukce varhan a povýšení na koncertní nástroj. I když jako varhanice ukončila letos v květnu svou činnost, pracuje pro sbor dále. Presbyterkou stále zůstává. A to již deset let. Vždy vnáší do diskuzí odbornost, nadhled, preciznost a množství nápadů a možností. Nic nenechává náhodě. Děkujeme jí za vše a do dalších let přejeme Boží vedení, zdraví, štěstí a radost z každé chvíle se svou rodinou.

– za presbyterstvo vicekurátorka Jarmila Piechová

Holky a kluci zveme Vás na
5 DENNÍ LETNÍ TÁBOR

**Ve dnech
od 26. 7. do 30. 7. 2021**

**V Havířově-
Bludovicích,
na faře**

**Děti je možno přihlásit
do 14. 7. 2021**
tel. 739 108 583
e-mailem
renafi@email.cz

**Denně
od 8.00 do 16.00
hod.**

Pro děti od 6 do 12 let

Strava bude zajištěna 3x denně
(dopolední svačinka, oběd, odpolední svačinka) sladkosti, pitný režim.

Pro děti je připraven **bohatý program** plný sportovních her, poznávacích aktivit, příběhy z Bible, písničky, také výtvarných činností, které budou probíhat zejména v areálu evangelického kostela.

**CENA
1000,- Kč**

pořádá Slezská církev evangelická a. v. v Havířově-Bludovicích

BLUDOVICKÉ OZVĚNY

LÉTO 2021

Jubilanté

90 let

Poláčková Hildegarda, Šenov

Korzec Vladislav, Šumbark

80 let

Rupčíková Irena, Bludovice

Michalik Jan, Bludovice

Ing. Macura Emil, Bludovice

Szturc Zdisław, Šumbark

Klimszová Hilda, Havířov

Lukoszová Herta, Životice

75 let

Kożusznik Rudolf, Bludovice

Śmiłowska Danuta, Bludovice

Hájková Daniela, Šumbark

70 let

Prymusová Wanda, Bludovice

Przeczková Anna, Těrlicko

65 let

Galušková Květuše, Bludovice

60 let

Jarzabková Alena, Havířov

Svatby

Zientkovi Marek a Karolína
roz. Bystroňová

Morcinkovi Ondřej a Jana
roz. Bělicová

Křty

Filip Smetana,
René Smetana a Lucie roz. Kniezková

Eliška Suchánková,
Petr Suchánek a Aneta roz. Kaletová

Kristýna Ferková,
Stanislav Ferko a Pavlína roz. Kajzarová

Lukáš Pulko,
Tomáš Pulko a Petra Parčiová

Jiří Staufčík,
Jiří Staufčík a Tereza roz. Slonková

Pohřby

Marie Szarovská roz. Kolková,
73 let, Podlesí

Libuše Jančová roz. Kretková,
80 let, Podlesí

Jadwiga Hladoniková roz. Pietrusová,
76 let, Bludovice

Libuše Bojdová roz. Kozlová,
79 let, Havířov

Árpád Balla,
80 let, Podlesí

Bludovický informátor - Čtvrtletník bludovického sboru Slezské církve evangelické augsburského vyznání

Adresa redakce: Selská 12, 736 01 Havířov - Bludovice

Redakce: Mgr. Pavlína Volná

Sazba a grafická úprava: Milan Maček